

Wie er meer van wil weten raadplege bovengenoemd werkje. Bij aandachtige lezing zal men ervaren, dat de oorzaak der door dr. SCHOUTEN beschrevene „vaccinia” voor de hand ligt, doch **allerminst gezocht mag worden** in een „virulente en uiterst gevaarlijke” stof.

Leiden, 10 Mei 1908.

R. P. VAN CALCAR.

Onder den titel „dood ten gevolge van besmetting met vaccine” beschrijft collega SCHOUTEN in het vorig nummer het geval van een kind, dat aan „dauwworm” leed en daarbij een acuut exantheem van blaasjes kreeg, die gedeld waren. Hij aarzelt niet dit geval, dat met den dood eindigde, als vaccinia te diagnosticeeren, daar twee kinderen uit hetzelfde gezin te voren waren ingeënt.

Ik veroorloof mij hier aan te halen het volgende uit het bekende handboek van KAPOSI, 5te Auflage, pag. 500, wat misschien een ander licht op de zaak kan werpen:

„Als eine sehr alarmirende Complication des Eczema larvatum infantum habe ich in einigen Fällen den acuten Ausbruch zahlreicher, theils disseminirter, grössttentheils jedoch in Haufen und Gruppen gedrängter, linsengrosser und etwas grösserer, mit hellem Serum erfüllter und durchsichtiger, flacher und alsbald meist gedellter Bläschen gesehen. Sie machen nach dieser beschriebenen Beschaffenheit den Eindruck von Varicellaefloreszenzen, sind es aber bestimmt nicht”.

De verdere beschrijving bij KAPOSI komt geheel met die van collega SCHOUTEN overeen. Aan het benedenlichaam zag KAPOSI nooit efflorescenties, SCHOUTEN geeft op, dat zij daar sporadisch voorkwamen. JULIUSBERG (bij KAPOSI aangehaald en door hem met zijn gevallen identiek beschouwd) deelde een geval mede bij een $1\frac{1}{2}$ -jarig kind en stelde voor de aandoening „pustulosis acuta varicelliformis” te noemen.

KAPOSI zag van 10 gevallen één met den dood eindigen en zegt van den aard der aandoening:

„Ich bin in Verlegenheit wie ich dieses, das gewöhnliche Eczema larvatum infantum in so gefährlicher Weise complicirende, Varicellen-ähnliche Exanthem bezeichnen soll, das sehr erfahrenen Kinderärzten hierorts niemals untergekommen war, während ich dasselbe etwa zehnmahl gesehen habe, und das von ihnen unbedenklich als Nichtvaricella und etwas Eigenartiges betrachtet wurde. Am ehesten wäre noch Eczema herpetiforme passend. Noch weniger vermag ich über die Ursache desselben etwas zu sagen. Ich kan mich jedoch nicht des Gedankens erwehren dass es sich um den Effect eines örtlichen Contagiums, und zwar eines Pilches handle, der auf der durch das Eczem gelockerten Epidermis einen geeigneten Haftungsboden gefunden und durch seine Vegetation die eigenthümliche Efflorescenzbildung und durch die Menge der letzteren die Dermatitis hervorruft”.

JULIUSBERG nam in zijn geval den staphylococcus pyogenes als waarschijnlijke oorzaak aan.

Groningen, 11 Mei 1908.

Dr. L. MEES.